

ROZSUDOK
V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Nevedelovej a členiek senátu A Žákovej a JUDr. Violy Takáčovej v právnej veci navrhovateľky **Ing. AF** bývajúcej v T, B, proti odporkyni **SP, Ú** o preskúmanie rozhodnutia odporkyne, o odvolaní navrhovateľky a odporkyne proti rozsudku Krajského súdu v Trnave z 27. júna 2007, č.k. 34Sd/19/2007- 100, rozhodol

t a k t o :

Rozsudok Krajského súdu v Trnave z 27. júna 2007, č.k. 34Sd/19/2007-100, **potvrďuje.**

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Napadnutým rozsudkom krajský súd zrušil rozhodnutie odporkyne číslo X zo 6. decembra 2006, ktorým podľa § 112 ods. 4 zák.č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“) zamietla žiadosť navrhovateľky o zastavenie výplaty predčasného starobného dôchodku s odôvodnením, že v prípade navrhovateľky sa nezmenili skutočnosti rozhodujúce pre nárok na výplatu dávky. Krajský súd vyslovil právny názor, že zákon o sociálnom poistení síce výslovne neupravuje postup pri žiadosti o zastavenie výplaty predčasného starobného dôchodku, avšak z ustanovenia § 68 ods. 3 zákona o sociálnom poistení vyplýva jednoznačné právo poistenca požiadať o zastavenie výplaty predčasného starobného dôchodku, lebo inak úprava predčasného starobného dôchodku podľa § 68 ods. 3 zákona o sociálnom poistení nebola realizovateľná. Bolo preto subjektívnym právom navrhovateľky žiadať o zastavenie výplaty tohto dôchodku, pričom ustanovenie § 112 ods. 4 zákona o sociálnom poistení sa na daný prípad nevzťahuje.

Rozsudok napadla odporkyňa včas podaným odvolaním. Namietla nesprávnosť právneho názoru krajského súdu, lebo podľa jej názoru písomnú žiadosť navrhovateľky nemožno v zmysle § 112 ods. 4 zákona o sociálnom poistení považovať za zmenu skutočností rozhodujúcich pre nárok na výplatu dávky. Žiadala preto, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu zmenil a rozhodnutie odporkyne číslo X zo 6. decembra 2007 potvrdil.

Rozsudok napadla i navrhovateľka odvolaním zo 16. augusta 2007, doplneným 14. septembra 2007 a 4. januára 2008. Z obsiahleho odvolania vyplýva, že o zastavenie výplaty predčasného starobného dôchodku od 16. decembra 2006 žiadala už listom z 22. septembra 2006, na ktorý odporkyňa reagovala oznámením z 30. októbra 2006 (ďalej len „oznámenie“), že jej žiadosti až do rozhodnutia najvyššieho súdu v spore o výšku predčasného starobného dôchodku nevyhovuje. Listom z 5. novembra navrhovateľka znovu žiadala o zastavenie výplaty predčasného starobného dôchodku od 16. decembra 2006, (následne žiadala o zastavenie výplaty od 22. decembra 2006) a upozornila odporkyňu na nezákonnosť jej postupu, na čo odporkyňa reagovala vydaním napadnutého rozhodnutia. Podľa názoru navrhovateľky za rozhodnutie treba považovať už oznámenie z 30. októbra 2006 a krajský súd mal vychádzať z petitu jej odvolania proti rozhodnutiu zo 6. decembra 2006, ktorým navrhla, aby vo veci rozhodol odvolací orgán SP, t.j. jej generálny riaditeľ a preto krajský súd nebol oprávnený rozhodovať o jej odvolaní, ktoré mu postúpila odporkyňa a nie navrhovateľka. Naviac krajský súd zrušil rozhodnutie zo 6. decembra 2006, ktoré podľa názoru navrhovateľky je nulitným aktom. Žiadala preto, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu ako aj rozhodnutie odporkyne zo 6. decembra 2006 zrušil a konanie zastavil z dôvodu, že v tej istej veci sa už prv začalo konanie, a to dňa 6. novembra 2006, kedy navrhovateľka podala odvolanie proti rozhodnutiu odporkyne z 30. novembra 2006. K odvolaniu odporkyne sa navrhovateľka vyjadrila obsahovo totožne s tým, že z § 68 ods. 3 zákona o sociálnom poistení vyplýva jej právo na zastavenie výplaty predčasného starobného dôchodku a tomu zodpovedá povinnosť odporkyne výplatu tejto dávky zastaviť.

Odporkyňa sa vo vyjadrení k odvolaniu navrhovateľky pridržiavala svojich predchádzajúcich vyjadrení.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP) preskúmal napadnutý rozsudok bez pojednávania v súlade s § 250ja ods. 3 OSP a dospel k záveru, že odvolania nie sú dôvodné.

Odvolaním z 28. decembra 2006 (opravným prostriedkom) sa navrhovateľka u odporkyne domáhala, aby odvolací orgán rozhodnutie zo 6. decembra 2006 zrušil. V odvolaní proti rozsudku namietala, že na konanie bol príslušný generálny riaditeľ SP a nie súd.

Podľa § 179 ods. 1 písm. a/ bodu 1 zákona o sociálnom poistení do pôsobnosti ústredia patrí rozhodovať v prvom stupni o dôchodkových dávkach.

Podľa § 112 ods. 4 zákona o sociálnom poistení výplata dávky sa zastaví, uvoľní alebo sa dávka vypláca v nižšej sume alebo vo vyššej sume, ak sa zmenia skutočnosti rozhodujúce na nárok na výplatu dávky.

Z citovaných ustanovení vyplýva, že v kompetencii ústredia SP je nielen rozhodovanie o priznaní dôchodkovej dávky, ale aj rozhodovanie o nároku na jej výplatu, teda aj o zastavení výplaty dávky podľa § 112 ods. 4 zákona o sociálnom poistení.

Rozhodnutie musí obsahovať výrok, odôvodnenie a poučenie o odvolaní alebo o opravnom prostriedku. Výrok obsahuje rozhodnutie vo veci s uvedením ustanovenia právneho predpisu, podľa ktorého sa rozhodlo. V odôvodnení rozhodnutia organizačná zložka SP uvedie, ktoré skutočnosti boli podkladom na rozhodnutie, akými úvahami bola vedená pri hodnotení dôkazov a pri použití právnych predpisov, na ktorých základe rozhodovala. Poučenie o odvolaní alebo o opravnom prostriedku obsahuje údaj, či je rozhodnutie konečné alebo či sa možno proti nemu odvolať alebo podať opravný prostriedok, v akej lehote a kde možno odvolanie alebo opravný prostriedok podať. V rozhodnutí sa uvedie aj organizačná zložka SP, ktorá rozhodnutie vydala, dátum vydania rozhodnutia, meno a priezvisko účastníkov konania. Na rozhodnutí musí byť odtlačok úradnej pečiatky a podpis s uvedením mena, priezviska a funkcie oprávnenej osoby (§ 209 zákona o sociálnom poistení).

Oznámenie z 30. októbra 2006 nespĺňa náležitosti podľa § 209 zákona o sociálnom poistení, preto za prvé a jediné rozhodnutie o žiadosti o zastavenie výplaty predčasného starobného dôchodku krajský súd správne považoval rozhodnutie zo 6. decembra 2006.

Podľa § 214 ods. 1 zákona o sociálnom poistení proti rozhodnutiu organizačnej zložky SP má účastník konania právo podať odvolanie, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 219 ods. 1 zákona o sociálnom poistení proti rozhodnutiu ústredia podľa § 179 ods. 1 písm. a/ prvého bodu až tretieho bodu možno podať opravný prostriedok, o ktorom rozhoduje súd podľa osobitného predpisu.

Vzhľadom na vyššie uvedené proti rozhodnutiu ústredia o žiadosti o zastavenie výplaty dôchodkovej dávky, t.j. proti rozhodnutiu podľa § 179 ods. 1 písm. a/ prvého bodu zákona o sociálnom poistení, možno podať opravný prostriedok, nie odvolanie v zmysle zákona o sociálnej pomoci. Z uvedeného dôvodu o opravnom prostriedku navrhovateľky proti rozhodnutiu zo 6. decembra 2006 v súlade s § 219 ods. 1 zákona o sociálnom poistení správne rozhodoval krajský súd v konaní podľa tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“). Nebola preto opodstatnená námietka navrhovateľky, že na rozhodovanie o jej opravnom prostriedku nebola daná právomoc súdu.

Predmetom preskúmania v konaní podľa § 250l a nasl. OSP bolo rozhodnutie o zamietnutí žiadosti o zastavenie výplaty predčasného starobného dôchodku (ďalej len „dôchodok“).

Podľa § 112 ods. 4 zákona o sociálnom poistení *výplata dávky sa zastaví, uvoľní alebo sa dávka vypláca v nižšej sume alebo vo vyššej sume, ak sa zmenia skutočnosti rozhodujúce na nárok na výplatu dávky.*

Zo žiadosti navrhovateľky o zastavenie výplaty dôchodku, doručenej odporkyni 26. septembra 2006 nevyplývalo, z akého dôvodu navrhovateľka o zastavenie výplaty žiada. Z listu navrhovateľky z 5. novembra 2006 (označeného ako „odpoveď na vaše oznámenie zo dňa 30. októbra 2006...“) však už vyplýval dôvod na také

zastavenie – vôľa vzdať sa na určitý čas výplaty dávky v očakávaní zvýšenia dávky vyplácanej v budúcnosti. V opakovanej žiadosti o zastavenie výplaty dôchodku zo 16. decembra 2006 a v opravnom prostriedku (odvolaní) proti preskúmanému rozhodnutiu už navrhovateľka označila i zákonné ustanovenie - § 68 ods. 3 zákona o sociálnom poistení, o ktoré opierala svoju žiadosť o zastavenie výplaty dôchodku.

Priznaním predčasného starobného dôchodku vzniká nárok na jeho výplatu. Pokiaľ výplata dôchodku nebola zastavená z dôvodov uvedených v § 112 ods. 4 zákona o sociálnom poistení, poberateľ dôchodku je oprávnený, nie však povinný preberať jednotlivé splátky dôchodku

V zmysle § 112 ods. 4 zákona o sociálnom poistení odporkyňa je povinná rozhodnúť o zastavení výplaty dôchodku ak sa zmenia skutočnosti rozhodujúce na nárok jeho výplatu. Zastavenie výplaty dôchodku je takým zásahom do práva poberateľa dôchodku, ktorý môže mať vplyv na jeho finančné a sociálne pomery a preto o zastavení výplaty treba vydať rozhodnutie.

Podľa § 68 ods. 3 zákona o sociálnom poistení ak poistenec bol dôchodkovo poistený bez poberania predčasného starobného dôchodku alebo jeho časti *v období nasledujúcom po období, v ktorom poberal predčasný starobný dôchodok alebo jeho časť*, suma predčasného starobného dôchodku odo dňa nasledujúceho po zániku dôchodkového poistenia sa určí tak, že k sume predčasného starobného dôchodku vyplácaného *ku dňu zastavenia výplaty* predčasného starobného dôchodku sa pripočíta suma určená ako súčin súčtu jednej polovice osobných mzdových bodov získaných za obdobie dôchodkového poistenia počas poberania predčasného starobného dôchodku alebo jeho časti a aktuálnej dôchodkovej hodnoty a suma určená ako súčin súčtu osobných mzdových bodov získaných za obdobie dôchodkového poistenia bez poberania predčasného starobného dôchodku alebo jeho časti a aktuálnej dôchodkovej hodnoty.

Z citovaného ustanovenia podľa názoru odvolacieho súdu priamo vyplýva spôsob zvýšenia predčasného starobného dôchodku v prípadoch, keď predčasný starobný dôchodok bol priznaný a aj poberaný, ak poistenec bol dôchodkovo poistený bez poberania tohto dôchodku a výplata dôchodku bola zastavená. *Bez zastavenia výplaty predčasného starobného dôchodku, ktorý už poberaný bol, by totiž k úprave sumy predčasného starobného dôchodku podľa § 68 ods. 3 zákona o sociálnom poistení nemohlo nikdy dôjsť.*

Žiadosť o zastavenie výplaty predčasného starobného dôchodku, ktorou poberateľ tejto dávky oznamuje úmysel mať tento dôchodok upravený podľa § 68 ods. 3 zákona o sociálnom poistení je potrebné považovať za skutočnosť, rozhodujúcu na nárok na výplatu predčasného starobného dôchodku podľa § 112 ods. 4 zákona o sociálnom poistení a odporkyňa je povinná výplatu predčasného starobného dôchodku zastaviť.

Pokiaľ odporkyňa nezastavila výplatu predčasného starobného dôchodku už na základe prvej žiadosti navrhovateľky ani neskôr a rozhodla o zamietnutí žiadosti o zastavenie jeho výplaty, z vyššie uvedených dôvodov aj odvolací súd dospel k záveru, že rozhodla v rozpore so zákonom a preto rozsudok krajského súdu podľa § 219 OSP ako vecne správny potvrdil.

V ďalšom konaní bude úlohou odporkyne rozhodnúť o žiadosti navrhovateľky o zastavenie výplaty predčasného starobného dôchodku od 22. decembra 2006 znovu, pričom je viazaná právnym názorom súdu (§ 250j ods. 6 v spojení s § 250l ods. 2 OSP)

O náhrade trov odvolacieho súdu odvolací súd rozhodol tak ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku vzhľadom na neúspech odvolateľov v odvolacom konaní.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave dňa 22. februára 2008

**JUDr. Viera Nevedelová, v.r.
predsedníčka senátu**

Za správnosť vyhotovenia:
Dagmar Falbová